

Langer Beter Leven

Nieuwsbrief van het Nationaal Fonds tegen Kanker

nummer 1 | april 2021 | jaargang 23

- VOEDING
- BEWEGING
- WELZIJN

Met elkaar, voor elkaar!

Voor inloophuizen Oude IJssel in Doetinchem en De Eik in Eindhoven is het nieuwe jaar goed begonnen. Zij ontvingen beide een cheque die volledig ten goede komt aan mensen met kanker. Een welkome bijdrage in deze moeilijke coronatijd.

De inloophuizen staan voor (psycho-sociale) zorg voor mensen met kanker en hun naasten. In de inloophuizen in Nederland gaat het niet om de ziekte, maar om het welzijn van de mens achter de ziekte. Het is een plaats waar men zich thuis kan voelen en zichzelf

kan zijn. Waar een luisterend oor wordt geboden en de helpende hand wordt aangereikt.

Vanwege corona zijn veel wervingsacties niet uitgevoerd en daarom is het des te fijner dat een aantal acties wél doorgang vond. In de nieuwsbrief van december was al te lezen dat atletiekvereniging De Sperwers in Emmen middels een estafette-loop geld op wist te halen voor inloophuis Sigrid's Garden in Emmen. Dankzij onze **Samen Sterker donatieverdubbelaar** kon er een cheque van € 20.019,20 overhandigd worden.

Voor inloophuis De Eik in Eindhoven werd in de laatste maanden van 2020, door de vrijwilligers van Team Lekker Belangrijk, een Kerstkringloopwinkel georganiseerd. In de pop-winkel zijn gebruikte kerstartikelen verkocht, dat heeft geresulteerd in een opbrengst

van € 8.000. Ook hier konden we de donatie verdubbelen en werd een cheque van € 16.000 overhandigd.

Om geld in te zamelen voor inloophuis Oude IJssel in Doetinchem, begon Rotaryclub Doetinchem in december een actie. De actie liep als een trein met als resultaat een prachtige opbrengst. Na onze verdubbeling kon een cheque van maar liefst € 25.000 overhandigd worden aan het inloophuis.

De meeste inloophuizen drijven volledig op vrijwilligers en danken hun bestaansrecht aan giften en schenkingen. U kunt zich voorstellen dat het wegvallen van inkomsten, terwijl de vaste lasten doorgaan, een flinke impact heeft op de jaarlijkse begroting. Dankzij de mensen die het Nationaal Fonds tegen Kanker steunen, kunnen wij de inloophuizen steunen in hun fantastische werk!

OOK IN DIT NUMMER:

- Gewichtmanagement voor borstkanker patiënten
- Proefschrift alvleesklierkanker
- Compleat: FoodforCare@home

Nieuw onderzoek: gewichtmanagement voor borstkanker patiënten

Vanuit het Centrum voor Kwaliteit van Leven van het Antoni van Leeuwenhoek is een onderzoek gestart naar ongewenste gewichtstoename na de behandeling van borstkanker. Deze studie zal worden uitgevoerd door diëtist-onderzoekers Sheena Tjon A Joe en Sara Verschure-Dorsman, samen met Martijn Stuiver, Associate groepsleider Survivorship.

Behandelingen zoals chemotherapie en hormoontherapie hebben invloed op de stofwisseling en kunnen bovendien een toename van de eetlust veroorzaken. Tegelijkertijd kan met

Sheena Tjon A Joe

Sara Verschure-Dorsman

gewichtstoename de spiermassa juist afnemen. Op lange termijn kan dit de kans op gezondheidsproblemen, zoals hart- en vaatziekten, verhogen. Daarnaast hebben deze factoren ook een grote invloed op de kwaliteit van leven.

Ongewenste gewichtstoename na de behandeling van borstkanker is een veelvoorkomend probleem. Programma's om gewichtmanagement bij borstkanker te ondersteunen zijn in Nederland nog onvoldoende aanwezig. Ook is het nog onduidelijk wat precies de onderdelen van zo'n programma moeten zijn. Het moet in ieder geval, naast effectief en voor iedereen toegankelijk, goed vol te houden zijn.

Met dit onderzoek wordt een passend en werkzaam voedings- en beweegprogramma ontwikkeld. Het patiënten perspectief zal hierbij centraal staan. Na 1,5 jaar is een behandelprotocol gereed met bijbehorend scholingsmateriaal voor diëtisten en fysiotherapeuten.

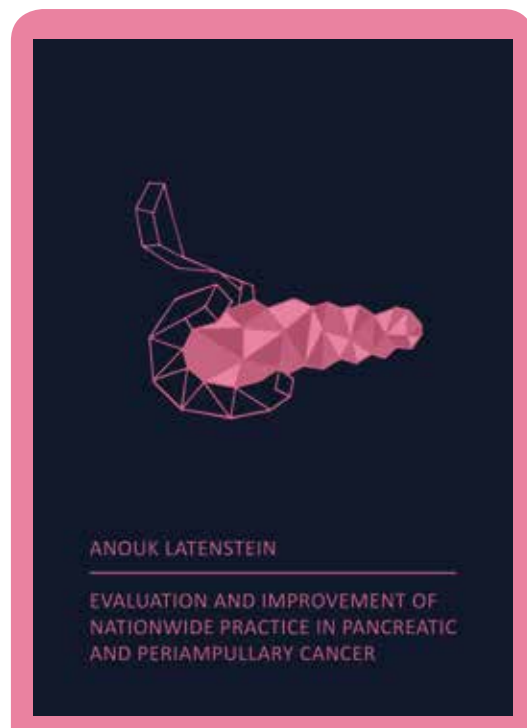
Een onderzoek naar voeding en beweging past heel goed bij de doelstellingen van het NfTK, waarin Langer Beter Leven door voeding, bewegen en welzijn centraal staat. Dankzij onze donateurs is het mogelijk om deze studie, binnen de muren van het kennis- en expertisecentrum Antoni van Leeuwenhoek/Nederlands Kanker Instituut, te financieren.

Promotie Anouk Latenstein

Onlangs promoveerde Anouk Latenstein aan het Amsterdam Universitair Medisch Centrum. Het NfTK droeg financieel bij aan de uitgave van haar proefschrift waarin de landelijke praktijk van de behandeling van alvleesklierkanker wordt beschreven en uitkomsten na alvleesklierchirurgie uiteengezet worden.

Wat uit haar proefschrift naar voren komt, is dat er vooral een grote variatie is in de behandeling van alvleesklierkanker. Zowel in het gebruik van het type chemotherapie als in het naleven van de huidige richtlijn en het gebruik van een metalen of plastic stent bij het plaatsen van een buisje in de galwegen in geval van obstructie. Het complicatiepercentage en overlijdensrisico na verwijdering van de totale alvleesklier is relatief hoog en lijkt verband te houden met het aantal operaties op dit vlak in de betreffende ziekenhuizen.

Daarnaast is gekeken naar de kwaliteit van leven op de lange termijn bij patiënten zonder of met gedeeltelijke alvleesklier. De resultaten van deze behandeling kunnen gebruikt worden in de gezamenlijke besluitvorming

als een operatie wordt overwogen. Uit de resultaten valt onder andere op te maken dat de behandeling van het tekort aan alvleesklierenzymen meer aandacht behoeft. Het op de juiste manier toedienen van alvleesklierenzymen, als medicijn, zal mogelijk bijdragen aan een betere voedingsstatus en verbetering van kwaliteit van leven. Dit kan worden verbeterd door bijvoorbeeld persoonlijke behandelingschema's te laten ontwikkelen door diëtisten of verpleegkundig specialisten.

Een van de hoofdstukken uit haar proefschrift richt zich op de overleving bij patiënten met alvleesklierkanker die nog te opereren is. Er werd een voorspellingsmodel ontwikkeld waarmee gepersonaliseerde overlevingskansen kunnen worden berekend per patiënt. Het model geeft tevens inzicht in de overlevingskansen, nadat al een aantal jaar na de operatie overleefd is, want de kansen veranderen gedurende de jaren na de operatie. Het model geeft dus antwoord vragen zoals: 'Wat is de kans om tot vijf jaar na de operatie in leven te zijn, nu ik al drie jaar na de operatie overleefd heb?'.
Anouk Latenstein

Tot slot laat het proefschrift zien dat, op basis van de huidige registraties, de landelijke praktijk (variatie) en uitkomsten goed in kaart kunnen worden gebracht. Hoewel er reeds verbeteringen zijn opgetreden, kan de behandeling van alvleesklierkanker nog aanzienlijk verder ontwikkeld worden.

Het onderzoek en de uitkomsten passen goed bij de filosofie van het NfTK dat staat voor het **vergroten van de overlevingskansen** en het **verbeteren van de levenskwaliteit** voor mensen met kanker. Wilt u meer weten over de behandeling van alvleesklierkanker? Kijkt u dan op onze website.

Anouk Latenstein

food for Care Compleat: Food for Care@home

FoodforCare@home* bestaat uit vijf tot zes kleine eiwitrijke maaltijden per dag. Mensen met kanker kregen een shake of smoothie als ochtendsnack, een salade, sandwich of warme soep als lunchmaaltijd, een middagsnack en een warme maaltijd als diner met dessert. Speciale aandacht werd besteed aan de presentatie, portiegrootte en aan de smaak en geur van het eten. Patiënten kregen ook folders over het belang van eiwitname tijdens de behandeling en hoe aan de individuele eiwitbehoefte kan worden voldaan. Er werd ook een eiwitmeter meegeleverd, zodat patiënten hun dagelijkse eiwitname konden registreren om inzicht te krijgen of aan hun behoeften werd voldaan. Advies over eiwitrijke keuzes voor ontbijt en drankjes waren inbegrepen, aangezien dit geen deel uitmaakte van de maaltijdservice. Bovendien werden patiënten niet beperkt in wat ze naast de maaltijden konden eten.

De COMPLETEAT studie is uitgevoerd door Vera IJmker; promovendus aan het Radboudumc in Nijmegen, in samenwerking met Maasziekenhuis Pantein in Boxmeer en Rijnstate ziekenhuis in Arnhem. Met dit onderzoek is binnen een groep oncologische patiënten, die chemotherapie kregen, gekeken wat het effect van FoodforCare@home* was op de kwaliteit van leven. Ook is er gekeken naar conditie, voedingsinname, voedingstoestand, medicatiegebruik, kwaliteit van leven van de mantelzorg en patiënttevredenheid. Middels loting kreeg een deel van de patiënten drie weken lang een eiwitrijke maaltijdservice thuis via FoodforCare@home (=interventiegroep), terwijl de controlegroep gedurende die periode de gebruikelijke zorg ontving. In totaal hebben er 136 mensen met kanker in de periode van november 2017 tot mei 2020 meegedaan.

*De FoodforCare maaltijdservice is ontwikkeld voor en met oncologische patiënten in het Radboudumc. Deze maaltijdservice wordt sinds 2016 voor alle patiënten in het ziekenhuis aangeboden en is afgestemd op elke doelgroep en de persoonlijke dieetwensen van iedere patiënt.

Resultaten laten zien dat er geen verschil was in de algehele kwaliteit van leven tussen de twee groepen. Wel waren de fysieke toestand (conditie) en energie-inname in verhouding tot de behoefte, significant hoger in de interventiegroep. Tijdens het onderzoek zijn geen effecten gevonden op de voedingstoestand, de eiwit-inname in relatie tot de behoefte, medicatiegebruik en de kwaliteit van leven van de mantelzorger. Patiënten in de interventiegroep waren net zo tevreden over de maaltijdservice thuis als patiënten die in de controlegroep zaten en hun eigen voeding gebruikten.

Wilt u meer informatie over de projecten die wij namens u ondersteunen? Kijk dan op www.tegenkanker.nl/projecten.

Deelnemer aan het onderzoek:
'Eerst dacht ik: als ik misselijk ben eet ik niet meer, maar op een gegeven moment kom je erachter dat het beter gaat als je vaker eet.'

Samen Sterker
Help mee
en steun de
inloophuizen!

Rotaryclub Doetinchem in actie voor inloophuis Oude IJssel

NATIONAAL FONDS TEGEN KANKER

W.G. Plein 187
1054 SC Amsterdam
T 020 530 49 33
info@tegenkanker.nl
www.tegenkanker.nl

KvK 34113091
BANK: NL92 INGB 0000 207 205

Wij zijn ook te vinden op Facebook:
www.facebook.com/tegenkanker.nl

Het Nationaal Fonds tegen Kanker is erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling, als bedoeld in artikel 24, lid 4 van de Successiewet 1956.

Deze nieuwsbrief bevat nadrukkelijk geen medische adviezen. De bedoeling van de auteurs is u te informeren over ontwikkelingen op het gebied van kankeronderzoek, behandelwijzen en levensstijlen in relatie tot kanker. Eventuele toepassing dient verantwoord en passend bij de persoon te zijn, en in overleg met een zorgprofessional tot stand te komen. De auteurs kunnen dan ook geen verantwoordelijkheid dragen voor eventuele klachten die voortvloeien uit het opvolgen van een algemene aanbeveling.

©sportefefoto

Ook tijdens corona is bewegen mogelijk. Harrie gaf een online training en haalde 500 euro op. Super bedankt!